

รายงาน
ของ
คณะกรรมการพิจารณา
ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช
(แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๘ และมาตรา ๒๓๗)
รัฐสภา

สำนักกรรมการ ๒
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ด่วนที่สุด
ที่ ๕๕๒๒/๒๕๕๖

สำเนา

รัฐสภา

ถนนอุทองโน กทม. ๑๐๓๐๐

๕ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช
(แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๘ และมาตรา ๒๓๗)

กราบเรียน ประธานรัฐสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยรายงานของคณะกรรมการธิการ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๘ และมาตรา ๒๓๗) ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา จำนวน ๓๑๑ คน เป็นผู้เสนอ และตั้งกรรมาธิการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา ซึ่งกรรมาธิการ คณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายโกศล ปัทมะ	๒. นายขจิตร์ ชัยนิคม
๓. นายจิตติพงษ์ วิริยะโรจน์	๔. นายเจอะอามิง โตะดาหยง
๕. นายดิเรก ถึงฝั่ง	๖. นายถวิล ไพรสณฑ์
๗. นายถาวร เสนเนียม	๘. นางสาวทัศนีย์ บุรณุปกรณ์
๙. นางเทียบจุฑา ขาวขำ	๑๐. นายธนิช มาสีพิทักษ์
๑๑. นายธวัชชัย บุญมา	๑๑. นางนาที รัชกิจประการ
๑๓. นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ	๑๔. นางบุญรื่น ศรีธเรศ
๑๕. นายประสงค์ นุรักษ์	๑๖. นายประสาธ ตันประเสริฐ
๑๗. นางสาวปาริชาติ ชาลีเครือ	๑๘. นายพร้อมพงศ์ นพฤทธิ์
๑๙. พลตำรวจโท พิชัย สุนทรสัจบุลย์	๒๐. นายพิชิต ชื่นบาน
๒๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พีรยศ ราฮิมมูลา	๒๒. นายพีระ มานะทัศน์
๒๓. นายภราดร ปริศนานันทกุล	๒๔. พลตำรวจโท มาโนช ไกรวงศ์
๒๕. นายรณเทพ อนุวัฒน์	๒๖. นางรัชฎาภรณ์ แก้วสนิท
๒๗. นายวรงค์ เดชกิจวิกรม	๒๘. นายวิทยา บุรณศิริ
๒๙. นายวิภูแถลง พัฒนภูมิไท	๓๐. นายวิรัช ร่มเย็น
๓๑. นายวิรัตน์ กัลยาศิริ	๓๑. นายวิรัตน์ วิริยะพงษ์
๓๓. พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์	๓๔. นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์
๓๕. นายสมชาติ พรหมพัฒน์	๓๖. นายสิริวัฒน์ ไกรสินธุ์
๓๗. นางสาวสุนีย์ เหลืองวิจิตร	๓๘. นายสุพล พองงาม
๓๙. นายสุรสาธิต ผาสุข	๔๐. นายอนันต์ ผลอำนวย
๔๑. นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์	๔๒. นายอนุรักษ์ นิยมเวช
๔๓. พันเอก อภิวัฒน์ วิริยะชัย	๔๔. นายอรรถกร ศิริลัทธยากร
๔๕. นายอิสสระ สมชัย	

บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวเสร็จแล้ว จึงกราบเรียนมา
เพื่อได้โปรดนำเสนอที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) ดิเรก ถึงฝั่ง

(นายดิเรก ถึงฝั่ง)

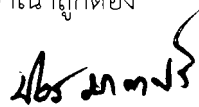
ประธานคณะกรรมการ

สำนักกรรมการ ๒

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๒๗

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๓๒

สำเนาถูกต้อง

(นางบังอร มาลาศรี)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒

นายนิกร เวทีกุล/ร่าง

นางสาวอิสริยา ดีโลก/พิมพ์

นายองอาจ ฤทธิพลเดช/ตรวจ

ตรวจทาน

ครั้งที่ ๑ องอาจ, นิกร, จาตุรงค์

ครั้งที่ ๒ รชนี, ธีธัญญ์, ธีธัญญ์

ครั้งที่ ๓ นิกร, จาตุรงค์, รชนี,

ครั้งที่ ๔ องอาจ, อลงกรณ์, ธีธัญญ์

รายงานของคณะกรรมการธิการ

ตามที่ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันจันทร์ที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๖ ถึงวันพฤหัสบดีที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๖ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๘ และมาตรา ๒๓๗) ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา จำนวน ๓๑๑ คน เป็นผู้เสนอ และตั้งกรรมาธิการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา กำหนดการ แปรญัติภายใน ๑๕ วัน นั้น

บัดนี้ คณะกรรมาธิการได้ดำเนินการแล้ว ปรากฏผลดังนี้

๑. ที่ประชุมคณะกรรมการได้มีมติเลือกตั้ง

(๑) นายดิเรก ถึงฝั่ง	เป็นประธานคณะกรรมการ
(๒) พันเอก อภิวัฒน์ วิริยะชัย	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
(๓) พลตำรวจโท พิชัย สุนทรสัจบุลย์	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
(๔) นายวิทยา บุรณศิริ	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
(๕) นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หก
(๖) พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์	เป็นกรรมาธิการประธานที่ปรึกษา
(๗) นายพีระ มานะทัศน์	เป็นกรรมาธิการที่ปรึกษา
(๘) นายสมชาติ พรรณพัฒน์	เป็นกรรมาธิการที่ปรึกษา
(๙) นายจิตร ชัยนิคม	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
(๑๐) นายพร้อมพงศ์ นพฤทธิ์	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
(๑๑) นายภราดร ปริศนานันทกุล	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
(๑๒) นายอนุรักษ์ นิยมเวช	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
(๑๓) นายประสาธ ตันประเสริฐ	เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
(๑๔) นายรณเทพ อนุวัฒน์	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง

๒. คณะกรรมาธิการได้มีมติตั้ง นายนิกร เวทีกุล วิทยากรชำนาญการพิเศษ กลุ่มงาน คณะกรรมาธิการการทหาร สำนักกรรมาธิการ ๒ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่ ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการ ตามข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๖๘

๓. ผู้ซึ่งคณะกรรมการได้เชิญมาชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ

๓.๑ คณะรัฐมนตรี

- ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง รองนายกรัฐมนตรี

๓.๒ ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)

- รองศาสตราจารย์โกศล พลกุล

๓.๓ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๑) พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์	บัญชีรายชื่อ พรรคเพื่อไทย
(๒) นายสุณัย จุลพงศธร	บัญชีรายชื่อ พรรคเพื่อไทย
(๓) นายวิรัตน์ กัลยาศิริ	จังหวัดสงขลา เขต ๓ พรรคประชาธิปัตย์
(๔) นายภราดร ปริศนานันทกุล	จังหวัดอ่างทอง เขต ๑ พรรคชาติไทยพัฒนา

๓.๔ สมาชิกวุฒิสภา

-	พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม	แบบสรรหา

๓.๕ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

-	นายจเร พันธุ์เปรื่อง	รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๓.๖ ประธานเครือข่ายราษฎรอาสาปกป้องสถาบัน

-	นายบวร ยสินทร

๓.๗ ทนายความ

-	นายวันธงชัย ชำนาญกิจ

๓.๘ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานกฤษฎีกา

(๑) นายนิพนธ์ ฮะกีมี	รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
(๒) นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	ผู้อำนวยการสำนักหลักนิติบัญญัติ
(๓) นายธिवากร ยอดชาญ	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ
(๔) นายอมรฤทธิ์ อินทรชัย	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ
(๕) นายอรรถกร สุขปูนพันธ์	นักกฎหมายกฤษฎีกาปฏิบัติการ
(๖) นายคณินท์ ชัยชนะ	นักกฎหมายกฤษฎีกาปฏิบัติการ
(๗) นายวรพล ชินเพชร	นักกฎหมายกฤษฎีกาปฏิบัติการ

๔. ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติมฯฉบับนี้ มีผู้เสนอคำแปรญัตติ จำนวน ๒๐๓ คน คือ

- (๑) นายกษิต ภิรมย์
- (๒) นายสมบัติ ยะสินธุ์
- (๓) นางสาวพิมพ์ภัทรา วิชัยกุล
- (๔) นายนริศ ชำนาญกิจ
- (๕) พลเรือเอก สุรพล จันทน์แดง
- (๖) นายจิรายุ ห่วงทรัพย์
- (๗) นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
- (๘) นายบุญยอด สุขถิ่นไทย
- (๙) นายคำณูณ สิทธิสมาน
- (๑๐) นายสาคร เกี่ยวข้อง

- (๑๑) นายประสาร มฤคพิทักษ์
- (๑๒) คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช
- (๑๓) พลเรือเอก ศิษุวัชร วงษ์สุวรรณ
- (๑๔) นายสัมพันธ์ ตั้งเบญจผล
- (๑๕) นายสุทธิ ปัญญาสกุลวงศ์
- (๑๖) นายสาย กังกเวคิน
- (๑๗) รองศาสตราจารย์พรพันธุ์ บุญยรัตพันธุ์
- (๑๘) นายมนเทียร บุญตัน
- (๑๙) พลเรือเอก สุรศักดิ์ ศรีอรุณ
- (๒๐) นายสมชาย แสวงการ
- (๒๑) นายชุมพล จุลใส
- (๒๒) นายสุกิจ ก้องธรนินทร์
- (๒๓) นายธีระชาติ ปางวิรุฬห์รักษ์
- (๒๔) นายอภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์
- (๒๕) นายสามารถ ราชพลสิทธิ์
- (๒๖) นายปรีชา มุสิกุล
- (๒๗) นายฉัตรพันธ์ เดชกิจสุนทร
- (๒๘) นายประกอบ จิริกิติ
- (๒๙) นายเจริญ คັນธวงค์
- (๓๐) นายเทพไท เสนพงศ์
- (๓๑) นายธรรมวิษณุ โปธิพิพิธ
- (๓๒) นายเชียรชัย สุวรรณเพ็ญ
- (๓๓) นายวิทยา แก้วภราดัย
- (๓๔) นางอัญชลี วานิช เทพบุตร
- (๓๕) นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน
- (๓๖) นางรังสิมา รอดรัศมี
- (๓๗) นายกนก วงษ์ตระหง่าน
- (๓๘) นางศิริวรรณ ปราศจากศัตรู
- (๓๙) นายธีระ สลักเพชร
- (๔๐) นางเปล่งมณี เร่งสมบูรณ์สุข
- (๔๑) นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล
- (๔๒) นายพงศกร อรรณนพพร
- (๔๓) นายจตุพร เจริญเชื้อ
- (๔๔) นายจตุฤทธิ์ ลักษณะวิศิษฎ์
- (๔๕) นายอันวาร์ สาและ
- (๔๖) ร้อยตำรวจเอก นิติภูมิ นวรัตน์
- (๔๗) นายวันชัย สอนศิริ

- (๔๘) นายเรวัต อารีรอบ
- (๔๙) พันเอก วินัย สมพงษ์
- (๕๐) นายธีรภัทร พริ้งศุลกะ
- (๕๑) นายประกอบ รัตนพันธ์
- (๕๒) นายยุคล ชนะวัฒน์ปัญญา
- (๕๓) นางโสภา กาญจนะ
- (๕๔) นายสรารุช อ่อนละมัย
- (๕๕) นายอนุชา บุรพชัยศรี
- (๕๖) นายภูชงค์ รุ่งโรจน์
- (๕๗) นายเจือ ราชสีห์
- (๕๘) นายวัฒนา เมืองสุข
- (๕๙) นายอรรถพร พลบุตร
- (๖๐) นายวิชัย ล้ำสุทธิ
- (๖๑) นายตวง อันทะไชย
- (๖๒) นายเชิดชัย ตันติศิรินทร์
- (๖๓) นายไพโรจน์ อิศระเสรีพงษ์
- (๖๔) ผู้ช่วยศาสตราจารย์จากรุพรรณ กุลติลก
- (๖๕) นายธานี เทือกสุบรรณ
- (๖๖) พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์
- (๖๗) นายวิลาศ จันทร์พิทักษ์
- (๖๘) นายธานี อ่อนละเอียด
- (๖๙) จำสืบทำรวจ ประสิทธิ์ ไชยศรีษะ
- (๗๐) นายธนา ชีรวินิจ
- (๗๑) นายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ
- (๗๒) นายจตุติ ไกรฤกษ์
- (๗๓) นายวิชาญ มินชัยนันท์
- (๗๔) นายรังสรรค์ มณีรัตน์
- (๗๕) นายสหรัฐ กุลศรี
- (๗๖) นายประเสริฐ พงษ์สุวรรณศิริ
- (๗๗) นายธนิตพล ไชยนันทน์
- (๗๘) นายชินวรรณ บุญเกียรติ
- (๗๙) นางกัลยา รุ่งวิจิตรชัย
- (๘๐) นายนิรันดร์ ประดิษฐกุล
- (๘๑) นางสาวธีรรัตน์ สำเร็จวานิชย์
- (๘๒) นายสุกิจ อัดโทปกรณ์
- (๘๓) นายเกียรติศักดิ์ ส่องแสง
- (๘๔) นางสาวสมล สุตะวิริยะวัฒน์

- (๘๕) นายภีรพล ลาภาโรจน์กิจ
- (๘๖) นายมนตรี ปาน้อยนนท์
- (๘๗) นางอรอนงค์ คล้ายนก
- (๘๘) นายสุรเชษฐ์ มาศดิตถ์
- (๘๙) นายสินิตย์ เลิศไกร
- (๙๐) นายประมวล พงศ์ถาวราเดช
- (๙๑) นายสมชาย โล่สถาพรพิพิธ
- (๙๒) นายบุญเลิศ ไพรินทร์
- (๙๓) นายชินนทร์ รุ่งแสง
- (๙๔) นายสุรเชษฐ์ แวอาแซ
- (๙๕) นายเอกนัฏ พร้อมพันธุ์
- (๙๖) นางสาวสุนทรี ชัยวิรัตน์นะ
- (๙๗) นางสมหญิง บัวบุตร
- (๙๘) นางมาลีณี อินฉัตร
- (๙๙) นางอนุรักษ์ บุญศล
- (๑๐๐) นางมุกดา พงษ์สมบัติ
- (๑๐๑) นายพุทธิพงษ์ ปุณณกันต์
- (๑๐๒) นายนราพัฒน์ แก้วทอง
- (๑๐๓) นางนันทนา ทิมสุวรรณ
- (๑๐๔) นางดวงแข อรรณนพพร
- (๑๐๕) นางเอมอร สิ้นธุ์ไพโร
- (๑๐๖) หม่อมหลวง อภิมงคล โสณกุล
- (๑๐๗) นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน
- (๑๐๘) นายกรณ์ จาติกวณิช
- (๑๐๙) นางสาวรสนา โตสิตระกูล
- (๑๑๐) นายชัยวุฒิ ผ่องแผ้ว
- (๑๑๑) นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์
- (๑๑๒) นายกุอาเซ็ม กูจินามิง
- (๑๑๓) นายเกียรติ สิทธิอมร
- (๑๑๔) นายเท็ดพงษ์ ไชยนันทน์
- (๑๑๕) นายอัปดุลการิม เต็งระกีนา
- (๑๑๖) นายคมเดช ไชยศิวิมมงคล
- (๑๑๗) นายสาธิต ปิตุเตชะ
- (๑๑๘) นางสาวนริศ อติเทพวรพันธุ์
- (๑๑๙) นายเกรียงศักดิ์ ฝ้ายสีงาม
- (๑๒๐) นายบัญญัติ เจตนจันทร์
- (๑๒๑) นายเหวง โตจิราการ

- (๑๒๒) นางสาวสีลาวดี วัชโรบล
 (๑๒๓) นางเยาวนิตย์ เพียงเกษ
 (๑๒๔) นายนิยม เวชกามา
 (๑๒๕) นายสมคิด บาลไธสง
 (๑๒๖) นางสาวละออง ตียะไพรัช
 (๑๒๗) นายสุนัย จุลพงศธร
 (๑๒๘) นายพ่ายพ์ ปั่นเกตุ
 (๑๒๙) นายอิสมาแอล เบญจิบรอฮีม
 (๑๓๐) นางเจิมมาศ จิ่งเลิศศิริ
 (๑๓๑) ร้อยโท ปรีชาพล พงษ์พานิช
 (๑๓๒) นายครรชิต ทับสุวรรณ
 (๑๓๓) นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน
 (๑๓๔) นายอุดมเดช รัตนเสถียร
 (๑๓๕) นางวราภรณ์ ตั้งภาภรณ์
 (๑๓๖) นายสุรวิทย์ คนสมบูรณ์
 (๑๓๗) นายสุทัศน์ จันทร์แสงศรี
 (๑๓๘) นายดิศทัต คำประกอบ
 (๑๓๙) นายวันชัย บุษบา
 (๑๔๐) นายอลงกรณ์ พลบุตร
 (๑๔๑) นายณัฐพล ทีปสุวรรณ
 (๑๔๒) นายณัฐ บรรัตฐาน
 (๑๔๓) นายนิยม ช่างพินิจ
 (๑๔๔) นางกัณฑวรรณ ตันเถียร กุลจรรยาวิวัฒน์
 (๑๔๕) นายวุฒิพงษ์ นามบุตร
 (๑๔๖) นายยุพราช บัวอินทร์
 (๑๔๗) นายสงกรานต์ จิตสุทธิภากร
 (๑๔๘) นายบุรณชัย สมุทรักษ์
 (๑๔๙) นายสามารถ มะลูลีม
 (๑๕๐) นางนภยา เบ็ญจศิริวรรณ
 (๑๕๑) นายक्रमานิตย์ สังข์พุ่ม
 (๑๕๒) นายสมบูรณ์ อุทัยเวียนกุล
 (๑๕๓) นางนันทพร วีรกุลสุนทร
 (๑๕๔) นายเชน เทือกสุบรรณ
 (๑๕๕) นายณรงค์ คูดึง
 (๑๕๖) นายโกวิทย์ ธารณา
 (๑๕๗) นายอภิชาติ การิกาญจน์
 (๑๕๘) รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ชิตพงศ์

- (๑๕๙) นายอภิวัฒน์ เงินหมื่น
- (๑๖๐) นายสุทัศน์ เงินหมื่น
- (๑๖๑) นายนคร มาฉิม
- (๑๖๒) นายไพบูลย์ นิติตะวัน
- (๑๖๓) นายเจริญ ภัคดีวานิช
- (๑๖๔) นางเพ็ญพัทธ์ ศรีทอง
- (๑๖๕) นายนิพนธ์ บุญญามณี
- (๑๖๖) นายสุเทพ เทือกสุบรรณ
- (๑๖๗) นายสุธรรม พันธุ์ศักดิ์
- (๑๖๘) นายทวีศักดิ์ คิตบรรจง
- (๑๖๙) พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครื่องงาม
- (๑๗๐) นายเจตน์ ศิรธรานนท์
- (๑๗๑) นายวัชระ เพชรทอง
- (๑๗๒) รองศาสตราจารย์กอบกุล พันธุ์เจริญวรกุล
- (๑๗๓) นางสาวศรีสกุล มั่นศิลป์
- (๑๗๔) นางสมพร จุ่มน
- (๑๗๕) นางสุอำภา คชไกร
- (๑๗๖) นางจิตรธนา ยิ่งทวีลาภา
- (๑๗๗) นายวิชาญ ศิริชัยเอกวัฒน์
- (๑๗๘) นายสุชาติ ภิญโญ
- (๑๗๙) นายชรินทร์ หาญสืบสาย
- (๑๘๐) นายสุรจิต ชिरเวทย์
- (๑๘๑) นางอานิก อัมระนันท์
- (๑๘๒) นายวิเชียร คันฉ่อง
- (๑๘๓) นายสุโข ฐตมโชติ
- (๑๘๔) นายยุทธนา ยุพฤทธิ
- (๑๘๕) นายนิยม วรปัญญา
- (๑๘๖) นางนฤมล ศิริวัฒน์
- (๑๘๗) พลตำรวจโท ยุทธนา ไทยภักดี
- (๑๘๘) นายโสภณ ศรีมาเหล็ก
- (๑๘๙) พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม
- (๑๙๐) นายพหล วรปัญญา
- (๑๙๑) ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรวิทย์ บารู
- (๑๙๒) นายสุรียา ปันจอร์
- (๑๙๓) นายปรเทพ สุจริตกุล
- (๑๙๔) นายบัญญัติ บรรทัดฐาน
- (๑๙๕) นายกุลเดช พัวพัฒนกุล

- (๑๙๖) ศาสตราจารย์เกียรติคุณตรีังใจ บุรณสมภพ
- (๑๙๗) นายประเสริฐ ประคุณศึกษาพันธ์
- (๑๙๘) นางสาวดวงรัตน์ โล่ห์สุนทร
- (๑๙๙) นายสุพจน์ เลียดประถม
- (๒๐๐) นางสาวบุญยธิดา สมชัย
- (๒๐๑) นายสาทิพย์ วงศ์หนองเตย
- (๒๐๒) นายชื่นชอบ คงอุดม
- (๒๐๓) นายนิรมิต สุจारी

๕. ผลการพิจารณา

ชื่อร่างรัฐธรรมนูญ

ไม่มีการแก้ไข

คำปรารภ

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑

ไม่มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พีรยศ ราชิมมูลา (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้ตัด

มาตรา ๑ ออกทั้งมาตรา

นายกษิต ภิรมย์ นายสมบัติ ยะสินธุ์ นายวิทยา แก้วภราดัย นายจุฑาธิ์ ลักษณะวิศิษฏ์ นายอันวาร์ สาและ นายประกอบ รัตนพันธ์ นายวิชัย ล้ำสุทธิ นายประเสริฐ พงษ์สุวรรณศิริ นายสุกิจ อัดโทปกรณ์ นายเกียรติศักดิ์ ส่องแสง นายมนตรี ปาน้อยนนท์ นายบุญเลิศ ไพรินทร์ และนางกัณฑวรรณ ต้นเถียร กุลจรรยาวิวัฒน์ ขอแปรญัตติตัดมาตรา ๑ ออกทั้งมาตรา

คณะกรรมาธิการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายวัชร เพชรทอง ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑ รัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม โดยไม่ผ่านประชามติจากประชาชน (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช”

คณะกรรมาธิการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๒

ไม่มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พีรยศ ราชิมมูลา (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้ตัด

มาตรา ๒ ออกทั้งมาตรา

นายกษิต ภิรมย์ นายสมบัติ ยะสินธุ์ นายวิทยา แก้วภราดัย นายจุฤทธิ์ ลักษณะวิศิษฏ์ นายอันวาร์ สาและ นายประกอบ รัตนพันธ์ นายวิชัย ล้ำสุทธิ นายประเสริฐ พงษ์สุวรรณศิริ นายสุกิจ อัดโทปกรณ์ นายเกียรติศักดิ์ ส่องแสง นายมนตรี ปาน้อยนนท์ นายบุญเลิศ ไพรินทร์ และนางกัญฉกรรณ ตันเถียร กุลจรรยาวิวัฒน์ ขอแปรญัตติต่อมาตรา ๒ ออกทั้งมาตรา

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นางสาวรสนา โตสิตระกูล นายสุรจิต ชिरเวทย์ และพลเอก สมเจตน์ บุญถนอม
ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒ รัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับ ตั้งแต่วันเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๓ แก้ไขมาตรา ๖๘

มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายโกศล ปัทมะ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าว ขัดต่อเป็นการกระทำที่ต้องห้ามตามวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว หากอัยการสูงสุดเห็นว่าไม่เป็นการกระทำที่ต้องห้ามตามวรรคหนึ่ง หรือการเสนอเรื่องไม่เป็นการเสนอตามวรรคนี้ ให้สั่งยุติเรื่อง คำสั่งของอัยการสูงสุดที่สั่งยุติเรื่องให้เป็นที่สุด

การตรวจสอบข้อเท็จจริงตามวรรคสอง ให้อัยการสูงสุดดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง หากอัยการสูงสุดไม่สามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าวให้ผู้ทราบการกระทำมีสิทธิเสนอเรื่องนั้นเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการได้โดยตรง ซึ่งต้องยื่นภายในสามสิบวันนับแต่ครบกำหนดเวลาที่อัยการสูงสุดดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้ การใช้สิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่งไม่หมายความรวมถึงการใช้อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญนี้ของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการ และองค์กรตามรัฐธรรมนูญ”

นายจิตร ชัยนิคม นางนาที รัชกิจประการ นายพร้อมพงศ์ นพฤทธิ์ และนายสิริวัฒน์ ไกรสินธุ์ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าว **ขัดต่อ**เป็นการกระทำที่ต้องห้ามตามวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว หากอัยการสูงสุดเห็นว่าไม่เป็นการกระทำที่ต้องห้ามตามวรรคหนึ่ง หรือการเสนอเรื่องไม่เป็นการเสนอตามวรรคนี้ ให้ส่งยุติเรื่อง คำสั่งของอัยการสูงสุดที่ส่งยุติเรื่องให้เป็นที่สุด

การตรวจสอบข้อเท็จจริงตามวรรคสอง ให้อัยการสูงสุดดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง หากอัยการสูงสุดไม่สามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าวให้ผู้ทราบการกระทำมีสิทธิเสนอเรื่องนั้นเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการได้โดยตรง ซึ่งต้องยื่นภายในสามสิบวันนับแต่ครบกำหนดเวลาที่อัยการสูงสุดดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง หากพรรคการเมืองนั้นไม่ยุติการกระทำดังกล่าวศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่ง **ยุบพรรคพรรคการเมือง** เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองเป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งดังกล่าวได้”

นายจิตติพจน์ วิริยะโรจน์ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ที่ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อเป็นการกระทำที่ต้องห้ามตามวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

**ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกทำการทำพรรคตามพรรคสอง
ศาลรัฐธรรมนูญขอคำสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”**

นายเจอะอามิง โตะตาหยง (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติม
ความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้าง
การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มา
ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว
ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวได้ และส่งเรื่องให้อัยการสูงสุด
ตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง
ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้
ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

การตรวจสอบข้อเท็จจริงตามวรรคสองให้อัยการสูงสุดดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้า
วันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง หากอัยการสูงสุดไม่สามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จ หรือยกคำร้อง ให้ผู้ทราบ
การกระทำดังกล่าวมีสิทธิเสนอเรื่องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้โดยตรง โดยต้องยื่นภายในเวลา
สิบห้าวันนับแต่ครบกำหนดเวลาที่อัยการสูงสุดรับเรื่องหรือยกคำร้องแล้วแต่กรณี

**ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกทำการทำพรรคตามพรรค
สอง ศาลรัฐธรรมนูญขอคำสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”**

นายถวิล ไพรสมนต์ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความ
ในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้าง
การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มา
ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว
ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า
การกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่งให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการ
กระทำดังกล่าวภายในสามสิบวัน แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวไม่ขัดต่อ
วรรคหนึ่ง หรือพิจารณาไม่แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาในวรรคสอง ให้บุคคลผู้ทราบการกระทำดังกล่าวมีสิทธิ
ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้วินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกทำการตามวรรคสอง
ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

นายถาวร เสนเนียม (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความ
ในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามบทว่าต ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้าง
การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มา
ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว
ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า
การกระทำดังกล่าวขัดต่อมีมูลตามวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องภายในสามสิบวันนับแต่เสนอเรื่อง
ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดี
อาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่การกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นเรื่องราวแรงเร่งด่วน ซึ่งปรากฏข้อเท็จจริงจาก
การเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในเจ็ดวันนับแต่วันเสนอเรื่อง

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกให้อัยการสูงสุดเห็นว่า
การกระทำพรรคการเมืองสอง พรรครัฐธรรมนูญสองพรรคซึ่งพรรคการเมืองดังกล่าวได้ของบุคคลหรือพรรค
การเมืองตามวรรคหนึ่งไม่มีมูล ให้อัยการสูงสุดทำคำสั่งยกเรื่องให้ผู้ทราบเสนอเรื่องภายในสามสิบวันนับแต่
วันเสนอเรื่อง

กรณีให้อัยการสูงสุดยกเรื่องที่เสนอของผู้ทราบ ไม่ตัดสิทธิของผู้ทราบที่จะยื่นคำร้องต่อ
ศาลรัฐธรรมนูญโดยตรง”

นายธนิช มาสีพิทักษ์ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติม
ความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้าง
การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มา
ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคล คณะบุคคล หรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการ
กระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบ
ข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อเป็นการกระทำที่ต้องห้ามตามวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่น
คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการ
ดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว หากอัยการสูงสุดเห็นว่าไม่เป็นการกระทำที่ต้องห้ามตามวรรคหนึ่ง
หรือการเสนอเรื่องไม่เป็นการเสนอตามวรรคหนึ่ง ให้สั่งยุติเรื่อง คำสั่งของอัยการสูงสุดที่สั่งยุติเรื่องให้เป็นที่สุด

การตรวจสอบข้อเท็จจริงตามวรรคสอง ให้อัยการสูงสุดดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน
สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง หากอัยการสูงสุดไม่สามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จภายใน

ระยะเวลาดังกล่าวให้ผู้ทราบการกระทำมีสิทธิเสนอเรื่องนั้นเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการได้โดยตรง ซึ่งต้องยื่นภายในสามสิบวันนับแต่ครบกำหนดเวลาที่อัยการสูงสุดดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติม
ความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

การตรวจสอบข้อเท็จจริงตามวรรคสองให้อัยการสูงสุดดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง หากอัยการสูงสุดไม่สามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จ หรือยกคำร้อง ให้ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวมีสิทธิเสนอเรื่องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้โดยตรง โดยต้องยื่นภายในเวลาสามสิบวันนับแต่ครบกำหนดเวลาที่อัยการสูงสุดรับเรื่องหรือยกคำร้องแล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกถูกเงินที่มีความจำเป็นเร่งด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ผู้ทราบการกระทำพรรคการเมืองดังกล่าวอาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญขอคำสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้โดยตรง”

นางสาวปาริชาติ ขาลีเครือ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติม
ความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

การใช้สิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง มิให้หมายความรวมถึงการใช้อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายโดยรัฐสภา สมาชิกวุฒิสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ ไม่ว่าในกรณีใด

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า

การกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง สาม ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

นายประสงค์ นุรักษ์ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวหรือผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมสามารถใช้สิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวได้โดยตรง แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามวรรคสามให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบในขณะที่ยังกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งดังกล่าว”

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พีรยศ ราฮิมมูลา (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้ตัดมาตรา ๓ ออกทั้งมาตรา

นางรัชฎาภรณ์ แก้วสนิท (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้ อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่ง

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกิจการที่มีความจำเป็นเร่งด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวอาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญขอสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้โดยตรง”

นายวิรัตน์ วิริยะพงษ์ และนายอิสสระ สมชัย (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวภายในสามสิบวัน แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวไม่ขัดต่อวรรคหนึ่ง หรือพิจารณาไม่แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาในวรรคสอง ให้บุคคลผู้ทราบการกระทำดังกล่าวมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้วินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกิจการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

นายสุรสาธิต ผาสุข (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงในกรณีอัยการสูงสุดต้องดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกิจการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติม
ความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้าง
การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มา
ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว
ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า
การกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่งให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการ
กระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

การตรวจสอบข้อเท็จจริงของอัยการสูงสุดตามวรรคสองให้อัยการสูงสุดดำเนินการให้
แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง หากอัยการสูงสุดไม่สามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงให้แล้ว
เสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ผู้ทราบการกระทำมีสิทธิเสนอเรื่องเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย
สั่งการได้โดยตรง ซึ่งต้องยื่นภายในสามสิบวันนับแต่ครบกำหนดเวลาที่อัยการสูงสุดดำเนินการตรวจสอบ
ข้อเท็จจริง

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง
ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้ และการใช้สิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง ไม่หมายความว่า
รวมถึงการใช้อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญตามกฎหมายขององค์กรตามรัฐธรรมนูญนี้”

นายเกษิต ภิรมย์ นายสมบัติ ยะสินธุ์ นายวิทยา แก้วภราดัย นายจุฑาธิ์ ลักษณะวิศิษฎ์
นายอันวาร์ สาและ พันเอก วินัย สมพงษ์ นายประกอบ รัตนพันธ์ นายวิชัย ล้ำสุทธิ นายประเสริฐ
พงษ์สุวรรณศิริ นายนิรันดร์ ประดิษฐ์กุล นายสุกิจ อัถโถปกรณ์ นายเกียรติศักดิ์ ส่องแสง นายมนตรี
ปาน้อยนนท์ นายบุญเลิศ ไพรินทร์ นางสาวนริศา อติเทพวรพันธ์ นางเจิมมาศ จิ่งเลิศศิริ นางกัญจวรรณ
ตันเถียร กุลจรรยาวิวัฒน์ นายสมบูรณ์ อุทัยเวียนกุล นางนันทพร วีรกุลสุนทร นายโกวิทย์ ธารณา
และนายไพบุลย์ นิตตะวัน ขอแปรญัตติตัดมาตรา ๓ ออกทั้งมาตรา

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นางสาวพิมพ์ภัทรา วิชัยกุล นายสามารถ ราชพลสิทธิ์ นายปรีชา มุสิกกุล นายฉัตรพันธ์
เดชกิจสุนทร นายธรรมวิชัย โพธิพิพิธ นางอัญชลี วานิช เทพบุตร นายธีระ สลักเพชร นายเรวัต อารีรอบ
นายสรารุช อ่อนละมัย นายภุชงค์ รุ่งโรจน์ นายธนา ชีรวินิจ นายภีรพล ลาภาโรจน์กิจ นายสินิตย์
เลิศไกร นายนราพัฒน์ แก้วทอง นายชัยวุฒิ ผ่องแผ้ว นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์ นายกุอาเซ็ม กุจินามิง
นายเกียรติ สิทธิอมร นายอับดุลการิม เต็งระกินา นายอิสมาแอล เบญอับรอฮีม นายวุฒิพงษ์ นามบุตร
นายยุพราช บัวอินทร์ นายสงกรานต์ จิตสุทธิภากร และนายเชน เทือกสุบรรณ ขอแปรญัตติแก้ไข
เพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตาม**หมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญ**นี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง **เมื่อข้อหาฯ** หรืออาจยื่นคำร้องขอ**ให้**โดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายนิศ ขำนุรักษ์ และนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพ**ตามหมวด ๓** แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิ**เสนอเรื่องให้** หรืออาจยื่นคำร้องขอ**ให้**ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

การยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคสอง อาจกระทำโดยการยื่นเรื่องผ่านอัยการสูงสุดเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

พลเรือเอก สุรพล จันทน์แดง นายเชิดชัย ตันติศิรินทร์ นายวิชาญ มินชัยนันท์ นายรังสรรค์ มณีรัตน์ นายสหรัฐ กุลศรี นางสาวธีรรัตน์ สำเร็จวานิชย์ นายเกรียงศักดิ์ ฝ่ายสีงาม นางสาวลีลาวดี วัชโรบล นางละออง ดิยะไพรัช นายวันชัย บุขงา นายพหล วรปัญญา และนางสาวดวงรัตน์ โล่ห์สุนทร ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

การใช้สิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง มิให้หมายความรวมถึงการใช้อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายโดยรัฐสภา สมาชิกรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ ไม่ว่าในกรณีใด

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสองสาม ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายบุญยอด สุขถิ่นไทย ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงภายในสามสิบวันและให้แจ้งผลการตรวจสอบให้ผู้ร้องทราบเมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระทั่งที่ชน
พรรคการเมืองคดีอาญาต่อผู้กระทำดังกล่าว

ในกรณีที่ผู้ร้องยังมีสิทธิในการส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกการกระทำตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้

กรรมการบริหารพรรคการเมืองที่ถูกคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญให้ยุบพรรคตามวรรคสามให้มีลักษณะต้องห้ามในการดำรงตำแหน่งทางการเมืองทุกระดับ”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายคำณูณ สิทธิสมาน ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง ซึ่งอัยการสูงสุดจะต้องดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่งหรือไม่ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และเมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่งให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่อัยการสูงสุดดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาตามวรรคสอง หรือเป็นกรณีที่มีความจำเป็นรีบด่วนอย่างยิ่งซึ่งหากต้องรอการดำเนินการของอัยการสูงสุดจะทำให้การใช้สิทธิพิทักษ์รัฐธรรมนูญตามมาตรานี้เป็นอันไร้ประโยชน์ ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวจะยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวด้วยตนเองก็ได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสองหรือวรรคสาม ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายสาคร เกี้ยวข้อง นายธีระชาติ ปางวิรุฬห์รักษ์ นายสมชาย ไล่สภาพรพิพิธ นางนงนุช เบ็ญจศิริวรรณ และนายอภิชาติ การิกายนต์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว และมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่งให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสองศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามวรรคสาม ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบในขณะที่กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งดังกล่าว”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายประสาร มฤคพิทักษ์ พลเรือเอก ศิษฏวัชร วงษ์สุวรรณ นายสัมพันธ์ ตั้งเบญจผล นายสุทธิ ปัญญาสกุลวงศ์ รองศาสตราจารย์พรพันธ์ บุญรัตพันธุ์ พลเรือเอก สุรศักดิ์ ศรีอรุณ นายสมชาย แสวงการ นายชุมพล จุลใส นายสุกิจ ก้องธรนินทร์ นางสาวรังสิมา รอดรัมย์ นายกนก วงษ์ตระหง่าน นางศิริวรรณ ปราศจากศัตรู นายเจือ ราชสีห์ นายณรงค์ คูดึง และศาสตราจารย์เกียรติคุณตรีใจ บูรณสมภพ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตาม**หมวด ๓ แห่ง**รัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้าง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มา ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่อข้อหาที่กล่าวถึงในวรรคหนึ่ง มีลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบัน ชาติหรือความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง และยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการ ให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามวรรคสาม ให้เพิกถอนสิทธิ เลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบในขณะที่ยังกระทำความผิด ตามวรรคหนึ่งเป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งดังกล่าว”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตาม**หมวด ๓ แห่ง**รัฐธรรมนูญนี้ เพื่อล้มล้าง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มา ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่อข้อหาที่กล่าวถึงในวรรคหนึ่ง มีลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบัน ชาติหรือความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง และมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย สั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนต่อการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการ ดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรค การเมืองดังกล่าวได้ ที่มีกำหนดเวลาสิบปีนับแต่วันที่มิคำสั่ง”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายสาย กังกเวคิน ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย หรือเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงเมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายมณฑิร บุญตัน ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิ เสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุด เพื่อเสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญให้วินิจฉัยหรือยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามวรรคสาม ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบในขณะที่ยังกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งดังกล่าว”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายอภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามบทมาตรา ๓ แห่งรัฐธรรมนูญเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย หรือเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามวรรคสาม หากพบว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่ถูกยุบผู้ใดมีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบการกระทำผิดตามวรรคหนึ่งแล้ว มิได้ยับยั้ง ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่ถูกยุบผู้นั้นเป็นระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งดังกล่าว”

คณะกรรมการธิการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายประกอบ จิรกิติ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามบทมาตรา ๓ แห่งรัฐธรรมนูญเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวตามวรรคหนึ่งไม่มีมูลและอัยการสูงสุดมิได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยนั้น ความเห็นดังกล่าวของอัยการสูงสุดไม่ตัดสิทธิ์ผู้ทราบการกระทำตามวรรคสองในการที่จะเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการโดยตรง

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสองหรือวรรคสาม ศาลรัฐธรรมนูญ อาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามวรรคสี่ ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบในขณะที่กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งดังกล่าว”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายเจริญ คันธวงศ์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตาม**หมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญ**นี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่อข้อเท็จจริงสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อรัฐธรรมนูญ ให้ข้อเท็จจริงสูงสุด หรือมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามวรรคสาม ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบในขณะที่กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งดังกล่าว”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายเทพไท เสนพงศ์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิรวบรวมรายชื่อประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนหนึ่งหมื่นคนยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนหนึ่งในห้าของจำนวนที่มีอยู่ หรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนสองในห้าหรือยื่นต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยตรงวินิจฉัย หรือยื่นต่ออัยการสูงสุดให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่งให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำพรรคตมพรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญขอคำสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายเกียรติชัย สุวรรณเพ็ญ นายธีรภัทร พริงศ์กุลกะ นายธนิตพล ไชยนันทน์ นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ นางสาวกัลยา รุ่งวิจิตรชัย นายเอกนัฏ พร้อมพันธุ์ นายกรณ์ จาติกวณิช และนายกุลเดช พัวพัฒนกุล ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตาม**หมวด ๓ แห่ง**รัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว และมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง **เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าพรรคที่กระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบขทพรรคที่อื่น**เพื่อดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว หรือผู้ทราบการกระทำดังกล่าวจะยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย หากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นางเปล่งมณี เร่งสมบุญสุข ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนต่อการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว และบุคคลนั้นจะต้องไม่เสียสิทธิในกระบวนการยุติธรรม

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้ ทั้งนี้พรรคการเมืองนั้นจะต้องไม่เสียสิทธิในกระบวนการยุติธรรม””

คณะกรรมการธิการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดและยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามวรรคสาม ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบในขณะที่ยังกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งดังกล่าว”

คณะกรรมการธิการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

นายพงศกร อรรณนพพร นายจตุพร เจริญเชื้อ นายวัฒนา เมืองสุข นางสาวสุนทรี ชัยวิรัตน์ นางนันทนา ทิมสุวรรณ นางดวงแข อรรณนพพร นายเหวง โตจิราการ ร้อยโท ปรีชาพล พงษ์พานิช นายอุดมเดช รัตนเสถียร นางวราภรณ์ ตั้งภากรณ์ นายสุรวิทย์ คนสมบูรณ์ นายนิยม ช่างพินิจ และนายक्रमานิตย์ สังข์พุ่ม ขอแปรญัตติเพิ่มความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้าง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มา ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการ กระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในการตรวจสอบข้อเท็จจริงของอัยการสูงสุดตามวรรคสอง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง หากอัยการสูงสุดไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงให้แล้ว เสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ผู้ทราบการกระทำนั้น มีสิทธิเสนอเรื่องเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยสั่งการตามวรรคสองได้โดยตรง

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

ร้อยตำรวจเอก นิตภูมิ นวัรัตน์ และนายบัญญัติ เจตนจันทร์ ขอแปรญัตติแก้ไข เพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตาม**หมวด ๓ แห่ง**รัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้าง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มา ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง **เพื่อชี้ขาดตรวจสอบข้อเท็จจริงที่สืบค้นแล้วเห็น ว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้ชี้ขาดตรวจสอบและ**ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการ ให้ยกเลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามวรรคสาม ให้เพิกถอนสิทธิ เลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบในขณะที่กระทำความผิด ตามวรรคหนึ่งเป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งดังกล่าว”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายวันชัย สอนศิริ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้าง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มา ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำ ดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง แล้วเห็นว่าพรรคที่กระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุด และหรือยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการ ดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกการกระทำตาม วรรคสอง ให้ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองดังกล่าวได้และ กรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาล รัฐธรรมนูญมีคำสั่งดังกล่าว”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายยุคล ชนะวัฒน์ปัญญา นายอรรถพร พลบุตร นางอรอนงค์ คล้ายนก นายชินนทร์ รุ่งแสง นายครุชิต ทับสุวรรณ นายอลงกรณ์ พลบุตร นายณัฐพล ทีปสุวรรณ นายบุญชัย สมุทรักษ์ นายสามารถ มะลูลีม และนายสุเทพ เทือกสุบรรณ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้าง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มา ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า การกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่งให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิก การกระทำดังกล่าวภายในสามสิบวัน แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวไม่ขัดต่อ วรรคหนึ่งหรือพิจารณาไม่แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาในวรรคสอง ให้บุคคลผู้ทราบการกระทำดังกล่าวมีสิทธิ ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้วินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกการกระทำตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นางโสภา กาญจนะ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตาม**หมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญ**นี้เพื่อล้มล้าง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มา ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็น ว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดและยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการ ให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามวรรคสาม ให้เพิกถอนสิทธิ เลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบในขณะที่กระทำความผิด ตามวรรคหนึ่งเป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งดังกล่าว”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายอนุชา นूरพชัยศรี ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้าง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มา ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า การกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิก การกระทำดังกล่าวภายในสามสิบวัน แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวไม่ขัดต่อ วรรคหนึ่งหรือพิจารณาไม่แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาในวรรคสอง ให้บุคคลผู้ทราบการกระทำดังกล่าวมีสิทธิ ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้วินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายดวง อันทะไชย และนางเพ็ญพักตร์ ศรีทอง ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความ
ในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตาม หมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้าง
การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มา
ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว
ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญหรืออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบ
ข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการ
ดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง
ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้ ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้า
พรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้นด้วย”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายไพโรจน์ อิศระเสรีพงษ์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้าง
การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มา
ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำ
ดังกล่าว ย่อมมีสิทธิ ต้องเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบ
ข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการ
ดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง
ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรพวรรณ กุลติลก นายธานี เทือกสุบรรณ และนางเอมอร สินธุ์ไพโร
ขอแปรญัตติแก้ไขความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้าง
การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มา
ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญขอคำสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้””

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตาม**หมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญ**นี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง **เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุด**หรือยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว **แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนคดีอาญาต่อผู้กระทำตามวรรคสอง**

ในกรณีที่ยื่นคำร้องผ่านอัยการสูงสุด ให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน และยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการ

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามวรรคสี่ ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการกระทำดังกล่าว ในขณะที่กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งดังกล่าว”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายวิลาศ จันทร์พิทักษ์ ขอแปรญัตติเพิ่มความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า

การกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

หากภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องดังกล่าว อัยการสูงสุดยังไม่มีคำสั่งใด ๆ หรือมีคำสั่งไม่รับคำร้อง ให้ผู้นั้นเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวได้โดยตรง

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายธานี อ่อนละเอียด นางสาวสมล สุตะวิริยะวัฒน์ นายทวีศักดิ์ คิตบรรจง นายเจตน์ ศิรธรานนท์ และนายวิเชียร คันฉ่อง ขอแปรญัตติเพิ่มความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตาม หมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากผู้เสนอเรื่อง และให้แจ้งความเห็นเป็นหนังสือให้ผู้เสนอเรื่องทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีความเห็นดังกล่าว

ถ้าอัยการสูงสุดไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาตามวรรคสามหรือไม่ยื่นคำร้องขอต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือได้ยื่นคำร้องขอต่อศาลรัฐธรรมนูญไว้แล้วได้ถอนคำร้องขอนั้นไป ย่อมไม่ตัดสิทธิผู้เสนอเรื่องที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการ

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

จำลองตำรวจ ประสิทธิ์ ไชยศรีษะ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง และให้อัยการสูงสุดต้องตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายในเวลาหกสิบวัน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นให้ขยายระยะเวลาได้อีกสามสิบวัน เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบบทระงับการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายศรีณัฐวุฒิ ศรีณัฐวุฒิ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติ ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบบทระงับการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกการกระทำดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายจตุติ ไกรฤกษ์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติ ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้ผู้ตรวจการแผ่นดินหรืออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินหรืออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบบทระงับการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามวรรคสาม ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบในขณะที่กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งดังกล่าว”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายสุรเชษฐ์ มาศดิตถ์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เพื่อชี้ขั้ทวรสูงสุดตรวสอบข้อเท็จจริง ~~เพื่อชี้ขั้ทวรสูงสุดตรวสอบข้อเท็จจริง~~ ให้ชี้ขั้ทวรสูงสุดชี้เนต้วรชชชให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนต่อการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายประมวล พงศ์ถาวราเดช ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว และมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่อชี้ขั้ทวรสูงสุดตรวสอบข้อเท็จจริง ~~เพื่อชี้ขั้ทวรสูงสุดตรวสอบข้อเท็จจริง~~ ให้ชี้ขั้ทวรสูงสุดชี้เนต้วรชชชให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนต่อการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการธิการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายสุรเชษฐ์ แวอาแซ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดและยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามวรรคสาม ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบในขณะที่ยังกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งดังกล่าว”

คณะกรรมการธิการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นางสมหญิง บัวบุตร นางอนุรัักษ์ บุญศล นางมุกดา พงษ์สมบัติ นายสุทัศน์ จันทร์แสงศรี และนายดิสทัต คำประกอบ ขอแปรญัตติเพิ่มความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้มิได้

การใช้สิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง มิให้หมายความรวมถึงการใช้อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายโดยรัฐสภา สมาชิกรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ ไม่ว่าในกรณีใด

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นางสาวมาลินี อินฉัตร ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำตามวรรคหนึ่ง พรรคสองศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายพุทธิพงษ์ ปุณณกันต์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในการดำเนินการตามวรรคสอง ถ้าอัยการสูงสุดมิได้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง และยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำตามวรรคหนึ่ง ภายในระยะเวลาสี่สิบห้า วันนับแต่วันที่ได้รับคำร้อง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้าง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มา ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำ ดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดพิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นให้ขยายระยะเวลาออกไปอีกสามสิบวัน เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่งให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิก การกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกการกระทำดังกล่าว พรรคการเมือง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นางสาวรสนา โตสิตระกูล ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้าง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มา ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็น ว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่งให้อัยการสูงสุดและยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการ ให้เลิกการกระทำดังกล่าว หรือผู้ทราบการกระทำจะใช้สิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้ เลิกการกระทำดังกล่าวก็ได้ แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกการกระทำตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามวรรคสาม ให้เพิกถอนสิทธิ เลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบในขณะที่กระทำความผิด ตามวรรคหนึ่งเป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งดังกล่าว”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิ์ของผู้ทราบการกระทำนั้นในการยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการโดยตรงและไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายคมเดช ไชยศิวามงคล ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้อภัยเล็กน้อยในความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนต่อการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายสาธิต ปิตุเตชะ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้อภัยเล็กน้อยในความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิยื่นคำร้อง โดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว และมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วให้อัยการสูงสุดพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันถ้าอัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าว

ขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการเพื่อดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นางเยาวนิตย์ เพียงเกษ ขอแปรญัตติเพิ่มความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้าง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มา ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิก การกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในการตรวจสอบข้อเท็จจริงของอัยการสูงสุดตามวรรคสอง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง หากอัยการสูงสุดไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงให้แล้ว เสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ผู้ทราบการกระทำนั้น มีสิทธิเสนอเรื่องเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยสั่งการตามวรรคสองได้โดยตรง

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

นายนิยม เวชกามา ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้าง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มา ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิก การกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามพรรคสอง
ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งขู่ว่าพรรคการเมืองดังกล่าว”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายสมคิด บาลไธสง ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้าง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มา ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการ กระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งขู่ว่าพรรคการเมืองดังกล่าวลงโทษบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องตามมากรณี”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายสุนัย จุลพงศธร และนายพ่ายพ บันเกตุ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความใน มาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้าง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มา ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำ ดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เป็นเบื้องต้นก่อนจะเสนอต่อ ศาลรัฐธรรมนูญทันทีมิได้ เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรค หนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามพรรค
สอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งขู่ว่าพรรคการเมืองดังกล่าว”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้าง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มา ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำ ดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้ข้าหลวงสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่อข้อเท็จจริง สืบค้นแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อรัฐธรรมนูญ ยื่นคำร้องขอให้โดยตรงต่อ ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพ และมติที่ เสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายณัฏฐ์ บรรทัดฐาน ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้าง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มา ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำ ดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่อข้อเท็จจริง สืบค้นแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อรัฐธรรมนูญ หรือผู้ทราบการกระทำดังกล่าวจะยื่น คำร้องขอให้โดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว ทันที แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพ เพื่อดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งหัวหน้าพรรคการเมืองดังกล่าวได้ และกรรมการบริหาร พรรคการเมืองดังกล่าวมีกำหนดสิบปี”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ชิตพงศ์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

เมื่อครบกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่อัยการสูงสุดได้รับเรื่อง หรือเมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวไม่ขัดต่อวรรคหนึ่ง ผู้ใช้สิทธิตามวรรคสองมีสิทธิเสนอเรื่องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยสั่งการ

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองหรือบุคคลใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองดังกล่าวได้เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี กรรมการบริหารพรรคการเมืองเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดปี หรือบุคคลผู้กระทำการเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี นับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการ

การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามวรรคสี่ ไม่กระทบหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งของบุคคลตามมาตรา ๓๒”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายอภิวัฒน์ เงินหมื่น และนายสุทัศน์ เงินหมื่น ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว โดยอัยการสูงสุดต้องพิจารณาคำร้องโดยเร็วภายในเวลาไม่เกินสิบวัน หากล่วงเลยเวลาดังกล่าวแล้ว อัยการสูงสุดยังไม่มีคำวินิจฉัยเกี่ยวกับคำร้องที่ยื่นดังกล่าวนั้น ให้ผู้ที่ยื่นคำร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวได้ แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวไม่ขัดต่อวรรคหนึ่งหรือพิจารณาไม่แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาในวรรคสอง ให้บุคคลผู้ทราบการกระทำดังกล่าวมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้วินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายเจริญ ภัคดีวานิช ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง ซึ่งอัยการสูงสุดจะต้องดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่งหรือไม่ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และเมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่งให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

นายนิพนธ์ บุญญามณี ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่งให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิ์ของผู้ทราบการกระทำนั้นในการยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการโดยตรงและไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามวรรคสาม เพราะเป็นการกระทำของกรรมการบริหารพรรคการเมืองท่านใด ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของกรรมการบริหารของพรรคการเมืองท่านนั้น ที่กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งดังกล่าว”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายสุธรรม พันธุ์ศักดิ์ ขอแปรญัตติเพิ่มความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตาม หมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่งให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากผู้เสนอเรื่อง และให้แจ้งความเห็นเป็นหนังสือให้ผู้เสนอเรื่องทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีความเห็นดังกล่าว

ถ้าอัยการสูงสุดไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาตามวรรคสามหรือไม่ยื่นคำร้องขอต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือได้ยื่นคำร้องขอต่อศาลรัฐธรรมนูญไว้แล้วได้ถอนคำร้องขอนั้นไป ย่อมไม่ตัดสิทธิผู้เสนอเรื่องที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการ

หากมีกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วนซึ่งหากปล่อยให้นิ่งช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน ผู้เสนอเรื่องมีสิทธิที่จะดำเนินการยื่นคำร้องขอต่อศาลรัฐธรรมนูญได้โดยตรง

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

พลอากาศตรี เฉลิมชัย เจริญงาม ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตาม **หมวด ๓ แห่ง**รัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญหรืออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายวัชร เพชรทอง ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว และไม่ตัดสิทธิของบุคคลที่จะยื่นโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดให้เลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

รองศาสตราจารย์กอบกุล พันธุ์เจริญวรกุล นางสาวศรีสกุล มั่นศิลป์ นางสมพร จุมนัน
นางสุอำภา คชไกร และนางจิตรธนา ยิ่งทวีลาภา ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง และให้อัยการสูงสุดต้องตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายในเวลาเก้าสิบวัน เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง

ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ว แต่เห็นว่าการกระทำดังกล่าวไม่ขัดต่อวรรคหนึ่ง และผู้เสนอเรื่องดังกล่าวไม่เห็นด้วยกับความเห็นของอัยการสูงสุด หรือในกรณีที่อัยการสูงสุดไม่ตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายในเงื่อนไขที่กำหนดตามวรรคสอง ผู้เสนอเรื่องนี้อาจยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาใหม่โดยตรงก็ได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกการกระทำตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามวรรคสี่ ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบในขณะที่กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งดังกล่าว”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายวิชาญ ศิริชัยเอกวัฒน์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง และให้อัยการสูงสุดต้องตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายในเวลาเก้าสิบวัน เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่งให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ว แต่เห็นว่าการกระทำดังกล่าวไม่ขัดต่อวรรคหนึ่ง และผู้เสนอเรื่องดังกล่าวไม่เห็นด้วยกับความเห็นของอัยการสูงสุด หรือในกรณีที่อัยการสูงสุดไม่ตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายในเงื่อนไขที่กำหนดตามวรรคสอง ผู้เสนอเรื่องนี้อาจยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาใหม่โดยตรงก็ได้

ในกรณีที่อัยการสูงสุดตรวจสอบแล้วหรือศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวไม่ขัดต่อวรรคหนึ่ง ผู้ร้องอาจต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหายในทางอาญาได้ และในกรณีที่ผู้ร้องนั้นเป็นสมาชิกรัฐสภาต้องได้รับโทษเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกการกระทำตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามวรรคห้า ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบในขณะที่กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งดังกล่าว”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายสุชาติ ภิญโญ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดพิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริง และให้อัยการสูงสุดต้องตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นให้ขยายระยะเวลาออกไปอีกสามสิบวัน เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้””

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายชินทร์ หาญสืบสาย ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง ซึ่งอัยการสูงสุดจะต้องดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่งหรือไม่ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และเมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

นายสุรจิต ชีรเวทย์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตาม**หมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญ**เพื่อล้มล้าง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มา ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็น ว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดและยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการ ให้เลิกการกระทำดังกล่าว หรือผู้ทราบการกระทำจะใช้สิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้ เลิกการกระทำดังกล่าวก็ได้ แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกการกระทำตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามวรรคสาม ให้เพิกถอนสิทธิ เลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบในขณะที่กระทำความผิด ตามวรรคหนึ่งเป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งดังกล่าว”

คณะกรรมการธิการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นางอานิก อัมระนันท์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้าง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มา ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุด ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้ เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว โดยให้อัยการสูงสุดดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง หากอัยการไม่ยื่นคำร้องต่อศาล รัฐธรรมนูญ ให้ทำการเผยแพร่เหตุผลต่อสาธารณชนภายในกำหนดระยะเวลาหนึ่งวันนับแต่ระยะเวลาสามสิบวัน ดังกล่าวสิ้นสุดลง หากยังปรากฏว่ามีบุคคลผู้ทราบการกระทำดังกล่าวไม่เห็นด้วย ให้ยื่นคำร้องขอให้ ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการโดยตรงได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า หัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารของ พรรคการเมืองนั้น มีส่วนเกี่ยวข้องกับกรกระทำตามวรรคหนึ่งโดยตรง หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขการกระทำเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตาม

วิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลดังกล่าวมีกำหนดเวลาสิบปี และกรณีบุคคลดังกล่าวนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงให้จำคุกตั้งแต่ห้าปี แต่มิให้เกินสิบปี

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายสุโข วุฒิโชติ และนายยุทธนา ยุพฤทธิ์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง ซึ่งอัยการสูงสุดจะต้องดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่งหรือไม่ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และเมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่งให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

นายนิยม วรปัญญา ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว โดยให้อัยการสูงสุดดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง

กรณีอัยการสูงสุดไม่ดำเนินการหรือดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคสอง ให้ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวได้ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายโสภณ ศรีมาเหล็ก ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง และให้อัยการสูงสุดต้องตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายในเวลาเก้าสิบวัน เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ว แต่เห็นว่าการกระทำดังกล่าวไม่ขัดต่อวรรคหนึ่ง และผู้เสนอเรื่องดังกล่าวไม่เห็นด้วยกับความเห็นของอัยการสูงสุด หรือในกรณีที่อัยการสูงสุดไม่ตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายในเงื่อนไขที่กำหนดตามวรรคสอง ผู้เสนอเรื่องนั้นอาจยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาใหม่โดยตรงก็ได้

ในกรณีที่อัยการสูงสุดตรวจสอบแล้วหรือศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวไม่ขัดต่อวรรคหนึ่ง ผู้ร้องอาจต้องรับผิดชอบผู้เสียหายในทางอาญาได้ และในกรณีที่ผู้ร้องนั้นเป็นสมาชิกรัฐสภาต้องได้รับโทษเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งชื้อให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารของพรรคการเมืองในขณะที่กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งดังกล่าวได้”

คณะกรรมการการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

นางนงนุช ศิริวัฒน์ และพลตำรวจโท ยุทธนา ไทยภักดี ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง และให้อัยการสูงสุดต้องตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายในเวลาเก้าสิบวัน เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ว แต่เห็นว่าการกระทำดังกล่าวไม่ขัดต่อวรรคหนึ่ง และผู้เสนอเรื่องดังกล่าวไม่เห็นด้วยกับความเห็นของอัยการสูงสุด หรือในกรณีที่อัยการสูงสุดไม่ตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายในเงื่อนไขที่กำหนดตามวรรคสอง ผู้เสนอเรื่องนั้นอาจยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาใหม่โดยตรงก็ได้

ในกรณีที่อัยการสูงสุดตรวจสอบแล้วหรือศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวไม่ขัดต่อวรรคหนึ่ง ผู้ร้องอาจต้องรับผิดชอบผู้เสียหายในทางอาญาได้ และในกรณีที่ผู้ร้องนั้นเป็นสมาชิกรัฐสภาต้องได้รับโทษเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารของพรรคการเมืองในขณะที่ยังกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งดังกล่าวได้”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว หรือผู้ทราบการกระทำจะใช้สิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวก็ได้ แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามวรรคสาม ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบในขณะที่ยังกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งดังกล่าว”

คณะกรรมการธิการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายวรวิทย์ บารู ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง ซึ่งอัยการสูงสุดจะต้องดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่งหรือไม่ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และเมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่งให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการธิการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

นายสุริยา ปันจอร์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง ซึ่งอัยการสูงสุดจะต้องดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่งหรือไม่ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และเมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่งให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการธิการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

นายประเทพ สุจิตกุล ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตาม หมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้าง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มา ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิก การกระทำดังกล่าวหรือผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมสามารถใช้สิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวได้โดยตรง แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญา ต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายบัญญัติ บรรทัดฐาน ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้าง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มา ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคล หรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำ ดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่อง ให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง หรืออาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ โดยตรงก็ได้เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ว ให้เสนอความเห็นว่าการกระทำดังกล่าว ขัดหรือไม่ ขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำ ดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใด เลิกกระทำการตามวรรคสอง และปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า หัวหน้าพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดมีส่วน รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไข ให้เพิกถอนสิทธิ์เลือกตั้ง ของหัวหน้าพรรคการเมือง และกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าว มีกำหนดห้าปี นับแต่วันที่ ศาลรัฐธรรมนูญออกคำสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้วินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำตามวรรคนี้”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายประเสริฐ ประคุณศึกษาพันธ์ และนายนิรมิต สุจारी ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติม
ความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้าง
การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มา
ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว
ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็น
ว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิก
การกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าวโดยให้อัยการ
สูงสุดดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง

กรณีอัยการสูงสุดไม่ดำเนินการหรือดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด
ตามวรรคสอง ให้ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิก
การกระทำดังกล่าวได้ แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว”

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง
ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการธิการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายสุพจน์ เลียดประถม ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อล้มล้าง
การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มา
ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว
ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง ซึ่งอัยการสูงสุดจะต้องดำเนินการตรวจสอบ
ข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่งหรือไม่ ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับ
แต่วันที่ได้รับเรื่อง และเมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่ง
ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้
ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง
ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่ง ยุบพรรคที่ทรัพย์สินเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและ
กรรมการบริหารพรรคการเมืองที่มีส่วนรู้เห็นในการกระทำผิดเป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่
ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งดังกล่าวได้”

คณะกรรมการธิการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นางสาวบุญยัธิดา สมชัย ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตาม**หมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญ**นี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่งให้อัยการสูงสุด หรือยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตาม**หมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญ**นี้เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว และมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่ออัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวขัดต่อวรรคหนึ่งให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามวรรคสาม ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบในขณะที่กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งดังกล่าว”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายชื่นชอบ คงอุดม ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่อข้อหาที่กล่าวถึงในวรรคหนึ่งได้ปรากฏชัดแจ้งแล้ว และมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกการกระทำที่ปรากฏชัดแจ้งแล้ว”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๔ ยกเลิกมาตรา ๒๓๗ วรรคสอง

ไม่มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายเจอะอามิง โตะตาหยง (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยว่ากระทำความผิดจริง ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งบุคคลนั้นมีกำหนดสิบปี นับตั้งแต่วันที่มิคำสั่ง”

นายถวิล ไพรสณฑ์ นายรงค์ เดชกิจวิกรม นายวิรัตน์ วิริยะพงษ์ และนายอิสสระ สมชัย (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารของพรรคการเมืองผู้ใด มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ถือว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้นั้นกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ตามมาตรา ๖๘ และในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้เลิกการกระทำดังกล่าวนั้น ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวมีกำหนดสิบปี”

นายถาวร เสนเนียม (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความ
ในมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้า
พรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารของพรรคการเมืองผู้ใด มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบ
ถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้เพิกถอน
สิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวมีกำหนดเวลาสิบปี”

นางนาที รัชกิจประการ นายสิริวัฒน์ ไกรสินธุ์ นายอนุรักษ์ ตั้งปัญหานนท์ และ
พันเอก อภิวัฒน์ วิริยะชัย (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๔
เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหาร
พรรคการเมืองให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลดังกล่าวเป็นเวลาสิบปี”

นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความ
ในมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ถ้าการกระทำของบุคคลหนึ่งตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้า
พรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารของพรรคการเมืองผู้ใด มีส่วนรู้เห็นหรือปล่อยปละละเลย หรือทราบ
ถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมให้เพิกถอนสิทธิ
เลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่
วันที่มีคำสั่ง”

นายประสงค์ นุรักษ์ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความ
ในมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้า
พรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารของพรรคการเมืองผู้ใด มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบ
ถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ถือว่าพรรค
การเมืองนั้นกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทาง
ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ตามมาตรา ๖๘ และในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น
ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้มีส่วนรู้เห็น หรือ
ปล่อยปละละเลยหรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริต
และเที่ยงธรรม มีกำหนดเวลาสิบปีนับแต่วันที่ มีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง”

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พีรยศ ราธิมมูลา และนายวิรัช ร่มเย็น (กรรมาธิการ) ขอสงวน
ความเห็นโดยขอให้ตัดมาตรา ๔ ออกทั้งมาตรา

นางรัษฎาภรณ์ แก้วสนิท (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติม
ความในมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ถ้าการกระทำของบุคคลหนึ่งตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้า
พรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารของพรรคการเมืองผู้ใด มีส่วนรู้เห็นหรือปล่อยปละละเลย หรือทราบ
การกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมให้เพิกถอนสิทธิ
เลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวมีกำหนดเวลาสิบปีนับแต่
วันที่มีคำสั่ง”

นายวิรัตน์ กัลยาศิริ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความ
ในมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้า
พรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารของพรรคการเมืองผู้ใด มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบ
ถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ถือว่า
หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคนั้น กระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการ
ซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ตามมาตรา ๖๘ ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้า
พรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวมีกำหนดเวลาสิบปี”

นายสุรสาธิต ผาสุข (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความ
ในมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในกรณีที่การกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งมีหลักฐานเป็นที่ปรากฏชัดแจ้งและผู้กระทำ
ความผิดเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองหรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคล
ดังกล่าวเป็นเวลาสิบปี”

นายสมชาติ พรรณพัฒน์ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติม
ความในมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของ
บุคคลดังกล่าวตลอดชีวิต”

นายกษิต ภิรมย์ นายสมบัติ ยะสินธุ์ นายบุญยอด สุขถิ่นไทย พลเรือเอก ศิษณุวัชร วงษ์สุวรรณ นายสัมพันธ์ ตั้งเบญจผล นายสุทธิ ปัญญาสกุลวงศ์ รองศาสตราจารย์พรพันธ์ บุญรัตน์ พันธุ์ พลเรือเอก สุรศักดิ์ ศรีอรุณ นายสมชาย แสวงการ นายสุกิจ ก้องธรนินทร์ นายวิทยา แก้วภราดัย นายจุลฑี ลักษณะวิศิษฎ์ นายอันวาร์ สาและ ร้อยตำรวจเอก นิติภูมิ นวรรตน์ พันเอก วินัย สมพงษ์ นายประกอบ รัตนพันธ์ นายวิชัย ล้ำสุทธิ นายตวง อันทะไชย นายประเสริฐ พงษ์สุวรรณศิริ นายนิรันดร์ ประดิษฐกุล นายสุกิจ อัลโลปกรณ์ นายเกียรติศักดิ์ ส่องแสง นายมนตรี ปาน้อยนนท์ นายบุญเลิศ ไพรินทร์ นางสาวรสนา โตสิตระกูล นางสาวนริศา อติเทพวรพันธ์ นายบัญญัติ เจตนจันทร์ นางเจิมมาศ จิ่งเลิศศิริ นางกัณตวรรณ ตันเถียร กุลจรรยาวิวัฒน์ นายสมบูรณ์ อุทัยเวียนกุล นางนันทพร วีรกุลสุนทร นายโกวิทย์ ธารณา นายไพบุลย์ นิติตะวัน นางเพ็ญพัทธ์ ศรีทอง นายสุรจิต ชिरเวทย์ พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม และศาสตราจารย์เกียรติคุณตรีังใจ บุรณสมภพ ขอแปรญัตติตัดมาตรา ๔ ออกทั้งมาตรา

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายนริศ ขำนุรักษ์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หากการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อประโยชน์ในภาพรวมของพรรคการเมืองที่ผู้ยื่น สังกัดและปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ากรรมการบริหารพรรคผู้ใดมีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบ หรือควรทราบถึงการกระทำนั้นแล้วมิได้ยับยั้งหรือแก้ไข ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของ กรรมการบริหารพรรคผู้นั้นมีกำหนดเวลาห้าปี”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นางสาวพิมพ์ภัทรา วิชัยกุล นายสามารถ ราชพลสิทธิ์ นายปรีชา มุสิกกุล นายฉัตรพันธ์ เดชกิจสุนทร นายธรรมวิชญ์ โพธิพิพิธ นายเอียรชัช สุวรรณเพ็ญ นางอัญชลี วานิช เทพบุตร นายธีระ สลักเพชร นายเรวัต อารีรอบ นายธีรภัทร พริ้งศุลกะ นายยุคล ชนะวัฒน์ปัญญา นายสรารุช อ่อนละมัย นายอนุชา บูรพชัยศรี นายภุชงค์ รุ่งโรจน์ นายอรรถพร พลบุตร นายธนา ชีรวินิจ นายธนิตพล ไชยนันทน์ นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ นางสาวกัลยา รุ่งวิจิตรชัย นายภีรพล ลาภาโรจน์กิจ นางอรอนงค์ คล้ายนก นายสินิตย์ เลิศไกร นายประมวล พงศ์ถาวราเดช นายชนินทร์ รุ่งแสง นายเอกนัฏ พร้อมพันธ์ นายพุทธิพงษ์ ปุณณกันต์ นายนราพัฒน์ แก้วทอง นายกรณ์ จาติกวณิช นายชัยวุฒิ ผ่องแผ้ว นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์ นายกฤษณ์ กุจินามิง นายเกียรติ สิทธิอมร นายอับดุลการิม เด็งระกินา นายอิสมาแอล เบลูอิบรอฮีม นายครรชิต ทับสุวรรณ นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน นายอลงกรณ์ พลบุตร นายณัฐกร บรรทัดฐาน นายวุฒิพงษ์ นามบุตร นายยุพราช บัวอินทร์ นายสงกรานต์ จิตสุทธิภากร นายบุญชัย สมุทรักษ์ นายสามารถ มะลูลีม นายเชน เทือกสุบรรณ นายอภิวัฒน์ เงินหมื่น นายสุทัศน์ เงินหมื่น นายกุลเดช พัวพัฒน์กุล และนางสาวบุญยธิดา สมชัย ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารของพรรคการเมืองผู้ใด มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ถือว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้นั้นกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ตามมาตรา ๖๘ และในกรณีที่มาตรา ๖๘ มีคำสั่งให้เลิกการกระทำดังกล่าวนั้น ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวมีกำหนดสิบปี”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๓๗ ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดกระทำการก่อ หรือสนับสนุนให้ผู้อื่นกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา หรือระเบียบหรือประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งมีผลทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลดังกล่าวตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา หากการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อประโยชน์ในภาพรวมของพรรคการเมืองที่ผู้นั้นสังกัดและปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ากรรมการบริหารพรรคผู้ใดมีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบ หรือควรทราบถึงการกระทำนั้นแล้วมิได้ยับยั้งหรือแก้ไข ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคผู้นั้นมีกำหนดเวลาห้าปี”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายสาคร เกี้ยวข้อง นายธีระชาติ ปางวิรุฬห์รักษ์ นายสมชาย โล่สถาพรพิพิธ นางนฤดา เบ็ญจศิริวรรณ นายอภิชาติ การิภาญจน์ และนายสาทิพย์ วงศ์หนองเตย ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารของพรรคการเมืองผู้ใด มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวมีกำหนดเวลาห้าปี”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายประสาร มฤคพิทักษ์ นายสุรเชษฐ์ มาศดิตถ์ และนายสุรเชษฐ์ แวอาแซ ขอแปรญัตติ
แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้า
พรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารของพรรคการเมืองผู้ใด มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบ
ถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ถือว่าพรรค
การเมืองนั้นกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทาง
ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ตามมาตรา ๖๘ และในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น
ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าว
มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่คำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง”

คณะกรรมการธิการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้า
พรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารของพรรคการเมืองผู้ใด มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบ
ถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ถือว่าพรรค
การเมืองนั้นกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทาง
ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ตามมาตรา ๖๘ และในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง
ของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวมีกำหนดเวลาสี่ปีนับแต่วันที่คำสั่ง”

คณะกรรมการธิการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายมนเชียร บุญตัน และนายชุมพล จุลใส ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความใน
มาตรา ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้า
พรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารของพรรคการเมืองผู้ใด มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบ
ถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้เพิกถอน
สิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวมีกำหนดเวลาห้าปีนับ
แต่วันที่คำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง”

คณะกรรมการธิการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายอภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารของพรรคการเมืองผู้ใด มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้นั้นมีกำหนดเวลาห้าปี”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายประกอบ จิรกิติ นายกนก วงษ์ตระหง่าน นางศิริวรรณ ปราศจากศัตรู และนางโสภาคญญา ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารของพรรคการเมืองผู้ใด มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวมีกำหนดเวลาห้าปี นับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายเทพไท เสนพงศ์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารของพรรคการเมืองผู้ใด มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ตามมาตรา ๖๘ ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวมีกำหนดเวลาห้าปี กรรมการบริหารพรรค ผู้กระทำความผิดให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี นับแต่วันที่มีคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล ขอแปรญัตติตัดมาตรา ๔ ออกทั้งมาตรา

คณะกรรมการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

นายวันชัย สอนศิริ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารของพรรคการเมืองผู้ใด มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ตามมาตรา ๖๘ ให้ศาลรัฐธรรมนูญเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่มิคำสั่ง””

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใด มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาฝ่ายคดีเลือกตั้งมีคำพิพากษา””

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายธานี อ่อนละเอียด นางสาวสมล สุตะวิริยะวัฒน์ นายเจตน์ ศิรธรานนท์ นายวิเชียร คันถ่อง และนายปรเทพ สุจริตกุล ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารของพรรคการเมืองผู้ใด มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ตามมาตรา ๖๘ และในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม มีกำหนดเวลาสิบปีนับแต่วันที่มิคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง””

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

หม่อมหลวง อภิเมษกุล โสณกุล ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๔ เป็นดังนี้
“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ถ้าบุคคลตามวรรคหนึ่งเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมือง
ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลดังกล่าวมีกำหนดเวลาสี่สิบปี

ในกรณีที่พรรคการเมืองใดมีอุดมการณ์ นโยบาย หรือปรากฏพฤติกรรมการเป็นอันตราย
ต่อระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเป็นภัยต่อการบริหารประเทศโดยรวม
หรือไม่สอดคล้องกับวิถีทางที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๘ ให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ สั่งการให้มีการ
ยุบพรรคการเมืองดังกล่าว โดยให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรค
มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่มีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ทั้งนี้การจะจัดตั้งพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์
และนโยบายคล้ายคลึงกับพรรคที่ถูกยุบไปแล้วจะกระทำมิได้ และหากศาลรัฐธรรมนูญมีเหตุเชื่อได้ว่ามีการ
จัดตั้งพรรคการเมืองที่มีลักษณะคล้ายกับพรรคที่มีการยุบไปแล้วให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจยุบพรรค
การเมืองดังกล่าวทันที”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายสาธิต ปิตุเตชะ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้า
พรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารของพรรคการเมืองผู้ใด มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบ
ถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ถือว่า
หัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้นั้นกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการ
ปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ตามมาตรา ๖๘ และในกรณีที่
ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้เลิกการกระทำดังกล่าวนั้น ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหัวหน้าพรรคการเมืองและ
กรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวมีกำหนดห้าปี”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายณัฐพล ทีปสุวรรณ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้า
พรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารของพรรคการเมืองผู้ใด มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบ
ถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ถือว่า
หัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้นั้นกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการ
ปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ตามมาตรา ๖๘ และในกรณีที่
ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้เลิกการกระทำดังกล่าวนั้น ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหัวหน้าพรรคการเมืองและ
กรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวมีกำหนดตลอดชีพ”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ชิตพงศ์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๔ เป็นต้นนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๓๗ ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดกระทำการ ก่อ หรือสนับสนุนให้ผู้อื่นกระทำการ อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา หรือระเบียบหรือประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งมีผลทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลดังกล่าวตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารของพรรคการเมืองผู้ใด มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติการณ์ของหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการ

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดมีพฤติการณ์ตามวรรคสอง ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าว ตามมาตรา ๖๘ วรรคสี่นับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย

การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งและวรรคสาม ไม่กระทบหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งของบุคคลตามมาตรา ๗๒”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายนคร มาฉิม ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๔ เป็นต้นนี้

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การยุบพรรคการเมืองจะกระทำมิได้ เว้นแต่พรรคการเมืองนั้นจะมีนโยบายหรือการกระทำอันเป็นปฏิปักษ์อย่างร้ายแรงต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายสุเทพ เทือกสุบรรณ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๔ เป็นต้นนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารของพรรคการเมืองผู้ใด มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ถือว่าผู้นั้น

กระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ตามมาตรา ๖๘ และในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้เลิกการกระทำดังกล่าวนั้น ให้เพิกถอนสิทธิหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวมีกำหนดเวลาสิบปีนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งดังกล่าว”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายสุธรรม พันธุ์ศักดิ์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกวรรคสองของความในมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๓๗ ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดกระทำการ ก่อ หรือสนับสนุนให้ผู้อื่นกระทำการ อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา หรือระเบียบหรือประกาศของคณะกรรมการเลือกตั้ง ซึ่งมีผลทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลดังกล่าวมีกำหนดเวลาสิบปี

ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารของพรรคการเมืองผู้ใด มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมมีกำหนดเวลาสิบปี

ในกรณีที่ศาลเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของคู่สมรสและบุตรของบุคคลดังกล่าวที่ดำเนินการในลักษณะผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าวให้กระทำการตามมาตรานี้ด้วย”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นางอานิก อัมระนันท์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารของพรรคการเมืองผู้ใด มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวมีกำหนดเวลาห้าปี นับแต่วันที่มิควินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญและให้จำคุกตั้งแต่สามปี แต่มิให้เกินห้าปี”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายบัญญัติ บรรทัดฐาน ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกข้อความวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า หัวหน้าพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใด มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไข เพื่อให้การเลือกตั้ง เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวมีกำหนดเวลาห้าปี นับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยว่าการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดตามมาตรา ๒๓๗”

คณะกรรมการธิการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายชื่นชอบ คงอุดม ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ถ้าการกระทำของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารของพรรคการเมืองผู้ใด มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลยหรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ตามมาตรา ๖๘ ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่มิคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง”

คณะกรรมการธิการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๕

ไม่มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายเจอะอามิง โตะตาหยง นายถาวร เสนเนียม นางนาที รัชกิจประการ นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พีรยศ ราฮิมมูลา นางรัชฎาภรณ์ แก้วสนิท นายวรงค์ เดชกิจวิกรม นายวิรัช ร่มเย็น นายวิรัตน์ วิริยะพงษ์ และนายอิสสระ สมชัย (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้ตัดมาตรา ๕ ออกทั้งมาตรา

นายประสงค์ นุรักษ์ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕ ให้การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ไม่มีส่วนรู้เห็นในการกระทำผิดเพราะเหตุมีคำวินิจฉัยให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๘ หรือมาตรา ๒๓๗ วรรคสอง เป็นอันสิ้นสุด และให้ถือว่าบุคคลผู้นั้นไม่เคยเป็นผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง”

นายประสาธ ตันประเสริฐ นายสิริวัฒน์ ไกรสินธุ์ และพันเอก อภิวัฒน์ วิริยะชัย (กรรมการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕ ให้การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองเพราะเหตุมีคำวินิจฉัยให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๘ หรือมาตรา ๒๓๗ วรรคสอง เป็นอันสิ้นสุด และให้ถือว่าบุคคลผู้นั้นไม่เคยเป็นผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งยกเว้นผู้ที่กระทำความผิดโดยตรง”

นายภคิต ภิรมย์ นายสมบัติ ยะสินธุ์ นางสาวพิมพ์ภัทรา วิชัยกุล นายนริศ ขำนุรักษ์ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายบุญยอด สุขถิ่นไทย นายสาคร เกี่ยวข้อง พลเรือเอก ศิษณุวัชร วงษ์สุวรรณ รองศาสตราจารย์พรพันธุ์ บุญรัตน์พันธุ์ นายณณเทียร บุญตัน พลเรือเอก สุรศักดิ์ ศรีอรุณ นายสมชาย แสวงการ นายธีระชาติ ปางวิรุฬห์รักษ์ นายสามารถ ราชพลสิทธิ์ นายปรีชา มุสิกกุล นายฉัตรพันธ์ เดชกิจสุนทร นายเทพไท เสนพงศ์ นายธรรมวิชัย โปธิพิพิธ นายเอียรชัย สุวรรณเพ็ญ นายวิทยา แก้วภราดัย นางอัญชลี วานิช เทพบุตร นายธีระ สลักเพชร นายจุฤทธิ์ ลักษณะวิศิษฎ์ นายอำนาจ สาและ นายเรวัต อารีรอบ พันเอก วินัย สมพงษ์ นายธีรภัทร พริ้งศุลกะ นายประกอบ รัตนพันธ์ นายยุคล ชนะวัฒน์ปัญญา นายสรวิชัย อ่อนละม้าย นายภูงศค์ รุ่งโรจน์ นายอรรถพร พลบุตร นายวิชัย ล้ำสุทธิ นายดวง อันทะไชย พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์ นายธนา ชีรวินิจ นายประเสริฐ พงษ์สุวรรณศิริ นายธนิตพล ไชยนันทน์ นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ นางสาวกัลยา รุ่งวิจิตรชัย นายนิรันดร์ ประดิษฐ์กุล นายสุกิจ อัลโลปกรณ์ นายเกียรติศักดิ์ ส่องแสง นายภีรพล ลาภาโรจน์กิจ นายมนตรี ปาน้อยนนท์ นางอรอนงค์ คล้ายนก นายสินิตย์ เลิศไกร นายประมวล พงศ์ถาวราเดช นายสมชาย โล่สถาพรพิพิธ นายบุญเลิศ ไพรินทร์ นายชนินทร์ รุ่งแสง นายเอกนัฏ พร้อมพันธุ์ นายพุทธิพงษ์ ปุณณกันต์ นายนราพัฒน์ แก้วทอง นายกรณ์ จาติกวณิช นางสาวรสนา โตสิตระกูล นายชัยวุฒิ ผ่องแผ้ว นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์ นายกฤษณ์ กุจินามิ่ง นายเกียรติ สิทธิอมร นายอัปเดตการิม เต็งระเกีนา นายสาธิต ปิตุเตชะ นางสาว นริศา อติเทพพรพันธุ์ นายอิสมาแอล เบญจิบรอฮีม นางเจิมมาศ จึงเลิศศิริ นายครรชิต ทัฬหสูวรรณ นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน นายอลงกรณ์ พลบุตร นายณัฐพล ทีปสุวรรณ นายณัฐ บรรทัดฐาน นางกัญจวรรณ ตันเถียรกุลจรรยาวิวัฒน์ นายวุฒิพงษ์ นามบุตร นายยุพราช บัวอินทร์ นายสงกรานต์ จิตสุทธิภากร นายบุรณชัย สมุทรักษ์ นายสามารถ มะลูลีม นางนาลยา เบ็ญจศิริวรรณ นายสมบูรณ์ อุทัยเวียงกุล นางนันทพร วิรกุลสุนทร นายเชน เทือกสุบรรณ นายโกวิท ธารณา นายอภิชาติ การิกาญจน์ นายอภิวัฒน์ เงินหมื่น นายสุทัศน์ เงินหมื่น นายไพบุลย์ นิตติตะวัน นางเพ็ญพักตร์ ศรีทอง นายสุเทพ เทือกสุบรรณ นายสุรจิต ชिरเวทย์ นางอานิก อัมระนันท์ นายวิเชียร คันฉ่อง พลเอก สมเจตน์ บุญนอม นายบัญญัติ บรรทัดฐาน นายกุลเดช พัวพัฒนกุล ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ตรึงใจ บุรณสมภพ นางสาวบุญยธิดา สมชัย นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย และนายชินชอบ คงอุดม ขอแปรญัตติต่อมาตรา ๕ ออกทั้งมาตรา

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายจิรายุ ห่วงทรัพย์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕ ให้การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองเพราะเหตุมีคำวินิจฉัยพิพากษาให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๘ หรือมาตรา ๒๓๗ วรรคสอง เป็นอันสิ้นสุด และให้ถือว่าบุคคลผู้นั้นไม่เคยเป็นผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายประสาร มฤคพิทักษ์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕ ให้การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองเพราะเหตุมีคำวินิจฉัยให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๘ หรือมาตรา ๒๓๗ วรรคสอง เป็นอันสิ้นสุดไปตามที่กฎหมายกำหนด และให้ถือว่าบุคคลผู้นั้น ไม่เคย เป็นผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นางเปล่งมณี เร่งสมบุญสุข ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕ ให้การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองเพราะเหตุมีคำวินิจฉัยให้ยุบพรรคการเมือง ทั้ง มาตรา ๖๘ หรือมาตรา ๒๓๗ วรรคสอง เป็นอันสิ้นสุด และให้ถือว่าบุคคลผู้นั้นไม่เคยเป็นผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนต่อการดำเนินคดีในการเรียกร้องค่าเสียหายที่เกิดขึ้นในเหตุมีคำวินิจฉัยให้ยุบพรรคการเมืองมาตรา ๖๘ หรือมาตรา ๒๓๗ วรรคสอง”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล ขอแปรญัตติตัดมาตรา ๕ ออกทั้งมาตรา

คณะกรรมการการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

นายไพโรจน์ อิศระเสรีพงษ์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕ ให้การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองเพราะเหตุมีคำวินิจฉัยให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๘ หรือมาตรา ๒๓๗ วรรคสอง เป็นอันสิ้นสุด และให้ถือว่าบุคคลผู้นั้นไม่เคยเป็นผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง และสามารถเรียกร้องสิทธิทางการเมืองย้อนหลัง เพื่อประโยชน์และความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกถอนสิทธิทางการเมือง”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายธานี อ่อนละเอียด นางสาวสมล สุตะวิริยะวัฒน์ นายสุธรรม พันธุ์ศักดิ์ นายเจตน์ ศิรธรานนท์ นายปรเทพ สุจริตกุล และ นายสุพจน์ เลียดประถม ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕ ให้การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้ไม่มีส่วนรู้เห็นในการกระทำความผิด เพราะเหตุมีคำวินิจฉัยให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๘ หรือมาตรา ๒๓๗ วรรคสอง เป็นอันสิ้นสุด และให้ถือว่าบุคคลผู้นั้นไม่เคยเป็นผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายศรีณัฐวุฒิ ศรีณัฐเกต และนางสาวมาลินี อินฉัตร ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติม
ความในมาตรา ๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕ ให้การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของหัวหน้าพรรคการเมืองหรือ
กรรมการบริหารพรรคการเมืองเพราะเหตุมีคำวินิจฉัยให้ยุบพรรคการเมือง ~~ตาม~~มาตรา ๖๘ หรือมาตรา
๒๓๗ วรรคสอง เป็นอันสิ้นสุด และให้ถือว่าบุคคลผู้นั้นไม่เคยเป็นผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ทั้งมีสิทธิในการ
เรียกร้องเยียวยาความเสียหายเพราะเหตุมีคำวินิจฉัยดังกล่าว”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายสุรเชษฐ์ แวอาแซ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕ ให้การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า
ด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของหัวหน้าพรรคการเมืองหรือ
กรรมการบริหารพรรคการเมืองเพราะเหตุมีคำวินิจฉัยให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๘ หรือมาตรา ๒๓๗
วรรคสอง เป็นอันสิ้นสุด ไปตามที่กฎหมายกำหนด และให้ถือว่าบุคคลผู้นั้น ~~ไม่เคย~~เป็นผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายคมเดช ไชยศิวมงคล ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕ ให้การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของหัวหน้าพรรคการเมืองหรือ
กรรมการบริหารพรรคการเมืองเพราะเหตุมีคำวินิจฉัยให้ยุบพรรคการเมือง ~~ตาม~~มาตรา ๖๘ หรือมาตรา
๒๓๗ วรรคสอง เป็นอันสิ้นสุด และให้ถือว่าบุคคลผู้นั้นไม่เคยเป็นผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ทั้งไม่เสียสิทธิ
ในการเรียกร้องค่าเสียหายที่เกิดขึ้นในเหตุมีคำวินิจฉัยให้ยุบพรรคการเมืองมาตรา ๖๘ หรือมาตรา ๒๓๗
วรรคสอง”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายสุนัย จุลพงศธร และนายพายัพ ปั้นเกตุ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความใน
มาตรา ๕ เป็นดังนี้

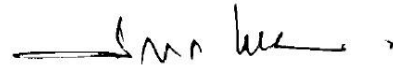
“มาตรา ๕ ให้การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของหัวหน้าพรรคการเมืองหรือ
กรรมการบริหารพรรคการเมืองเพราะเหตุมีคำวินิจฉัยให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๘ หรือมาตรา
๒๓๗ วรรคสอง เป็นอันสิ้นสุด และให้ถือว่าบุคคลผู้นั้นไม่เคยเป็นผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง มาก่อน”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

๖. ได้เสนอร่างรัฐธรรมนูญตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาพร้อมกับรายงานนี้ด้วยแล้ว

^

(นายประสาท ตันประเสริฐ)

เลขานุการคณะกรรมการธิการ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)
พุทธศักราช

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้สิทธิและเสรีภาพของบุคคลเพื่อพิทักษ์รัฐธรรมนูญ การเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญ และยกเลิกการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและ กรรมการบริหารพรรคการเมือง ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๘ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๘)

๒. ยกเลิกบทบัญญัติว่าด้วยการยุบพรรคการเมืองและการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง ในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งกระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการ ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๓๗)

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๖๘ และมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๘ เป็นบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้อง กับการส่งเสริมระบบพรรคการเมือง ชัดหลักนิติธรรม และไม่เป็นธรรมกับหัวหน้าพรรคการเมืองและ กรรมการบริหารพรรคการเมืองที่ไม่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิด ส่วนหัวหน้าพรรคการเมืองหรือ กรรมการบริหารพรรคการเมืองบุคคลใดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดก็ควรรับผิดชอบเฉพาะตัวบุคคล นั้น รวมทั้งสมควรกำหนดการใช้สิทธิและเสรีภาพของบุคคลเพื่อพิทักษ์รัฐธรรมนูญให้มีความชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรที่เกี่ยวข้อง สมควรแก้ไขบทบัญญัติดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้

การตรวจสอบข้อเท็จจริงตามวรรคสอง ให้อัยการสูงสุดดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง หากอัยการสูงสุดไม่สามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าวให้ผู้ทราบการกระทำมีสิทธิเสนอเรื่องนั้นเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการได้โดยตรง ซึ่งต้องยื่นภายในสามสิบวันนับแต่ครบกำหนดเวลาที่อัยการสูงสุดดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๕ ให้การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองเพราะเหตุมีคำวินิจฉัยให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๘ หรือมาตรา ๒๓๗ วรรคสอง เป็นอันสิ้นสุด และให้ถือว่าบุคคลผู้นั้นไม่เคยเป็นผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

.....

.....